

Через кризу до лідерства: як змінилось Луганське регіональне відділення АМУ

Проект ПРОМІС системно й виважено забезпечує сталість результатів усіх ініціатив, упроваджених за його підтримки. Для цього спільно з партнерами постійно плануються стратегічні заходи, що допомагають подовжити ефекти втілених проектів і максимально зберегти їхню продуктивність після припинення надання зовнішньої допомоги.

Ще у 2016 році, проаналізувавши організаційну структуру регіональних відділень (РВ) Асоціації міст України (надалі — АМУ) і маючи на меті визначити для них нову, більш ефективну роль у сприянні розвитку міст, Проект ПРОМІС розробив Стратегію розвитку регіональних відділень АМУ. Відтоді почалася поступова реорганізація відділень в інноваційні інформаційно-сервісні центри. До таких кроків спонукала залежність регіональних відділень від зовнішнього фінансування, недостатні надходження коштів від членських внесків, посилення конкуренції з боку інших асоціацій органів місцевого самоврядування. У п'ять пілотних областей (Запорізька, Полтавська, Івано-Франківська, Вінницька й Луганська) було залучено консультантів для розробки та впровадження стратегій розвитку регіональних відділень.

“ «Асоціація міст України — один із наших основних партнерів. Важливим поточним завданням є забезпечення сталості ініціатив АМУ після завершення надання підтримки з боку Проекту ПРОМІС. Це їхній, так би мовити, перехід у вільне плавання. Ми піклуємось про те, щоб надана допомога мала довгостроковий вплив і практичну цінність. На прикладі розвитку спроможності регіональних відділень АМУ можна прослідкувати комплексність підтримки Проекту ПРОМІС та формування передумов для подальшої самостійності», — зазначив **Олександр Ігнатенко, головний експерт із міжвідомчої співпраці та економічного розвитку Проекту ПРОМІС.**

Найяскравіше з-поміж пілотних регіонів Проекту ПРОМІС себе проявило Луганське відділення АМУ. Його команда зуміла ефективно скористатись наданою підтримкою, наростила й укріпила інституційний потенціал і забезпечила сприятливі умови для подальшого сталого розвитку.

“ «Луганське регіональне відділення пережило важкий кризовий період. Але саме це допомогло заявити про себе на якісно новому рівні. На мою думку, це велика заслуга самих працівників: виконавча директорка згуртувала довкола себе команду професіоналів, наділених великим ентузіазмом і цілеспрямованістю. Також Проект ПРОМІС залучив консультантку, що стало додатковою перевагою, адже відкрилась можливість активніше залучати територіальні громади і глибше вивчати потреби наявних членів відділення АМУ. Це дало змогу спростити та пришвидшити процес», — поділився **Володимир Нижник, координатор Проекту ПРОМІС в Асоціації міст України.**

З початку збройного конфлікту на сході України Луганське регіональне відділення АМУ працює у Северодонецьку. Сьогодні в його складі 26 територіальних громад. Виконавча директорка відділення Наталія Бойко розповіла, що після переїзду працювати було практично ні з ким, адже 70 % громад залишилися на тимчасово окупованих територіях. Коли розпочалося переформатування відділень в інформаційно-сервісні центри, луганська команда найоперативніше залучилася до цього напряму роботи. Станом на березень 2020 року лише Луганське РВ надає органам місцевого самоврядування платні послуги. Зі слів Наталії Бойко, такий результат обумовлений передусім проактивним підходом і максимальною мобілізацією ресурсів у зв'язку з подіями на сході України. У 2014 році відділення фактично опинилось перед загрозою закриття. Для того, щоб утриматись на рівні та продовжувати зміцнювати голос місцевого самоврядування Луганської області, було ухвалено рішення якомога швидше запровадити надання платних послуг.

«Наприкінці 2014 року у складі нашого регіонального відділення було дев'ять громад, у тому числі тільки три міста — Лисичанськ, Рубіжне, Сєвєродонецьк. Решта — села і селища. Нам критично не вистачало коштів від їхніх членських внесків. Водночас треба було орендувати офісне приміщення, сплачувати за електроенергію, утримувати працівників. Раніше ключовим донором був Луганськ, а місто відійшло на окуповану територію. Навіть зараз сума, яку отримуємо від 26 громад-учасниць, є меншою за внесок, який надходив раніше лише від обласного центру. Виходячи з гострої потреби в коштах, у 2016–2017 роках ми почали писати гранти й надавати платні послуги для органів місцевого самоврядування. Це допомагало триматись на плаву. За останні роки ми суттєво удосконалились, набрались досвіду, ввели нові платні послуги й затвердили їх поточний перелік у 2019 році», — розповіла **Наталія Бойко**.

Сьогодні Луганське регіональне відділення АМУ надає такі послуги: консультаційна, методична, освітня підтримка для органів місцевого самоврядування; створення регіональних платформ для обговорення проблемних питань на рівні місцевої влади; фандрейзинг; регрантинг; підтримка місцевого економічного розвитку. Зміцнення потенціалу Луганського відділення супроводжувалося постійною допомогою Проекту ПРОМІС, яка складалась із двох компонентів — підтримка висококваліфікованого консультанта й передання методології стратегічного планування, що дало можливість грамотно сформулювати напрями подальшого розвитку відділення.

«Я працювала з громадами – членами Луганського регіонального відділення АМУ, допомагала зі стратегічним плануванням, надавала консультативну та методичну допомогу. Знаю з практики, що для громад це було вагомою підтримкою. Спільно ми досліджували реальні потреби громад, модифікували перелік послуг, які можемо надавати на платній основі. Також за підтримки Проекту ПРОМІС розроблено Стратегію розвитку регіонального відділення — це дуже великий внесок. Упродовж останніх років ми організували серію семінарів для представників наших громад: наприклад, з проектного менеджменту й написання проектів до Державного фонду регіонального розвитку. Такі навчання вкрай важливі, адже зараз усі території намагаються залучати додаткові кошти для розвитку, а процес подання проектних заявок постійно ускладнюється», — розповіла **Катерина Клименко, заступниця виконавчого директора Луганського регіонального відділення АМУ, консультантка Проекту ПРОМІС**.

У 2019 році за підтримки Проекту ПРОМІС було розроблено Стратегію розвитку Луганського регіонального відділення АМУ на 2020–2030 роки та План її реалізації на 2020–2022 роки. Одним із стратегічних напрямів зростання регіонального відділення є ведення ефективних зовнішніх комунікацій і розбудова довгострокових партнерств. Уже сьогодні відділення надає послуги не лише в межах Луганської області, а й для інших регіонів, формуючи конкурентноспроможну позицію на національному рівні. Стратегія передбачає створення на базі відділення Хабу східних областей України з питань місцевого економічного розвитку. Для органів місцевого самоврядування Донецької, Харківської, Сумської та Дніпропетровської областей надаватиметься консультаційна й навчальна підтримка, а також допомога в розробці стратегій проектів і цільових програм.

«Крім Хабу, до 2023 року ми запланували низку тренінгів та семінарів із проектного менеджменту, стратегічного планування, заходи з питань децентралізації, розбудови спроможності об'єднаних територіальних громад. Плануємо проводити регіональні платформи за участі народних депутатів України. Хочемо через наш досвід і напрацювання показати депутатам наявні локальні проблеми, щоб їх вирішували на національному рівні. Також для нас дуже важливо поширювати засади гендерно орієнтованого бюджетування. Бачимо, що органи місцевого самоврядування все ще слабо проінформовані на цю тему, тож маємо підсилювати політику гендерної рівності в межах свого впливу. Під час надання консультацій чи проведення навчальних заходів ми користуємось методичними матеріалами, наданими Проектом ПРОМІС: зі стратегічного планування, врахування гендерного складника й екологічної збалансованості. Завдяки цій підтримці ми дійсно стали більш потужними, змогли по-іншому дивитись на критичні ситуації та рухатися вперед», — додала **Наталія Бойко**.

План дій Асоціації міст України із забезпечення сталості результатів ініціатив, впроваджених за підтримки Проекту ПРОМІС, передбачає затвердження стратегій розвитку та планів заходів у всіх регіональних відділеннях до кінця 2020 року. Також буде запроваджено практику щорічного звітування про виконання цих стратегій. Крім того, протягом року заплановано розробити механізм надання платних послуг мережею АМУ, оновити перелік послуг і додати до нього стратегічну екологічну оцінку, розпочати надання платних послуг у кожному регіональному відділенні пілотних областей Проекту ПРОМІС.

#МістаТаЗміни

Історії успіху #МістаТаЗміни розповідають про успішні приклади та інновації з впровадження ефективного демократичного управління та прискорення місцевого економічного розвитку у Запорізькій, Вінницькій, Полтавській та Івано-Франківській областях, що відбулись за підтримки проекту міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст» (Проекту ПРОМІС), який впроваджує Федерація канадських муніципалітетів за фінансової підтримки Міністерства міжнародних справ Канади.

